

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

Z

WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE

1. PODSTAWA PROGRAMOWA

Cele edukacyjne – zakres podstawowy

1. Uczeń znajduje i wykorzystuje informacje na temat sposobu, w jaki prawo reguluje życie obywateli; wyraża własne zdanie w wybranych sprawach na różnych forach publicznych i uzasadnia je; jest otwarty na odmienne poglądy; gromadzi i wykorzystuje informacje potrzebne do zaplanowania dalszej nauki i kariery zawodowej.
2. Uczeń rozpoznaje prawne aspekty codziennych problemów życiowych i szuka ich rozwiązania.
3. Uczeń współpracuje z innymi – planuje, dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich; sprawnie korzysta z procedur i możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego; zna i stosuje zasady samoorganizacji i samopomocy.
4. Uczeń wyjaśnia znaczenie prawa dla funkcjonowania demokratycznego państwa i rozpoznaje przypadki jego łamania.
5. Uczeń opisuje sposób i zakres działania organów władzy sądowniczej oraz organów ścigania w Rzeczypospolitej Polskiej.
6. Uczeń wyjaśnia podstawowe prawa człowieka, rozpoznaje przypadki ich naruszania i wie, jak można je chronić.

Treści nauczania (zakres podstawowy)

1. Młody obywatel w urzędzie.
2. Prawo i sądy.
3. Bezpieczeństwo
4. Edukacja i praca w Polsce i Unii Europejskiej
5. Prawa człowieka
6. Ochrona praw i wolności

Cele edukacyjne – zakres rozszerzony:

I. Wykorzystanie i tworzenie informacji.

Uczeń znajduje i wykorzystuje informacje na temat życia publicznego, krytycznie je analizuje, samodzielnie wyciąga wnioski; wyraża i uzasadnia własne zdanie w wybranych sprawach w formie ustnej i pisemnej na różnych forach publicznych; przedstawia i uzasadnia poglądy odmienne od własnych.

II. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów.

Uczeń rozpoznaje problemy w skali lokalnej, krajowej, europejskiej i globalnej oraz szuka ich rozwiązania; rozumie złożoność problemów społecznych i politycznych; dostrzega perspektywy różnych uczestników życia publicznego.

III. Współdziałanie w sprawach publicznych.

Uczeń współpracuje z innymi – planuje, dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich; sprawnie korzysta z procedur i możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego; zna i stosuje zasady samoorganizacji i samopomocy.

IV. Znajomość zasad i procedur demokracji.

Uczeń wyjaśnia demokratyczne zasady i procedury oraz stosuje je w codziennym życiu; charakteryzuje demokrację na tle innych ustrojów, ocenia działanie instytucji demokratycznych w Polsce i na świecie; ocenia rolę stowarzyszeń i organizacji obywatelskich oraz różnych form aktywności obywateli w funkcjonowaniu współczesnej demokracji.

V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.

Uczeń opisuje sposób działania władz publicznych i innych podmiotów życia publicznego; wykorzystuje swoją wiedzę o zasadach demokracji i ustroju Polski do interpretacji i oceny wydarzeń w życiu społecznym i politycznym; przedstawia prawa i obowiązki obywatela Rzeczypospolitej Polskiej; rozumie znaczenie prawa i praw człowieka w codziennym życiu obywatela oraz rozpoznaje przypadki ich łamania.

VI. Dostrzeganie współzależności we współczesnym świecie.

Uczeń przedstawia związki między swoim życiem a sytuacją społeczności lokalnej, sytuacją Polski, Europy i świata; wyjaśnia złożoność zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych i kulturowych; uwzględnia perspektywę globalną w interpretacji tych zjawisk.

Wymagania ogólne kształcenia w **zakresie rozszerzonym** stanowią rozwinięcie wymagań z III etapu edukacyjnego (gimnazjum) i zakresu podstawowego IV etapu edukacyjnego (I klasa szkoły ponadgimnazjalnej). Ogólne wymagania dla tego etapu kształcenia realizowane są w znacznie szerszym kontekście niż na etapach III i IV podstawowym. Wszystkie zagadnienia o charakterze społecznym, politycznym i prawnym omawiane są więc w sposób pogłębiony, ukierunkowany przez wymagania szczegółowe o wyższym niż dotąd stopniu złożoności. Ma to służyć przygotowaniu ucznia do egzaminu maturalnego na takim poziomie, by był postrzegany przez wyższe uczelnie jako dobry kandydat na studia z zakresu nauk społecznych, prawnych i na innych kierunkach, gdzie wymagany będzie egzamin maturalny z wiedzy o społeczeństwie.

Osiągnięcia

1. Rozumienie problemów życia publicznego, określanie ich przyczyn i przewidywanie skutków.
2. Krytyczne korzystanie z różnych źródeł informacji dotyczących spraw publicznych.
3. Umiejętność formułowania, uzasadniania i obrony własnego stanowiska na forum publicznym.
4. Umiejętność organizowania działań o charakterze obywatelskim.
5. Znajomość zasad i umiejętność stosowania procedur demokratycznych.
6. Znajomość podstaw ustroju Polski zawartych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w tym praw i obowiązków obywatelskich.
7. Rozróżnianie kompetencji poszczególnych organów władzy i instytucji państwowych i samorządowych.
8. Rozumienie stanowisk uczestników debaty publicznej i umiejętność krytycznej analizy ich argumentów.
9. Analizowanie motywów działań i wyborów dokonywanych przez uczestników życia publicznego z punktu widzenia podstawowych wartości życia społecznego; ocena własnych decyzji i działań.
10. Orientacja w podstawowych zasadach prawa i polskiego systemu prawnego.
11. Rozumienie aktów prawnych; umiejętność formułowania argumentów dla poparcia własnego stanowiska.
12. Wypełnianie druków urzędowych, sporządzanie pism do władz publicznych i innych instytucji.
13. Umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów publicystycznych i popularnonaukowych dotyczących nauk społecznych, polityki i prawa.

2. KRYTERIA OCENIANIA

Ogólne kryteria odpowiadające poszczególnym poziomom oceny wiedzy uczniów

Dopuszczający

Wiedza – uczeń spełnia wymagania konieczne.

Umiejętności – uczeń potrafi wykonać większość zadań praktycznych, nie sprawia mu kłopotu stosowanie posiadanej wiedzy do opisu rzeczywistości

Postawy – uczeń nie przejawia nadmiernej aktywności, ale wykonuje większość zadań zleconych mu przez nauczyciela.

Dostateczny

Wiedza - uczeń spełnia wymagania konieczne a ponadto dokonuje selekcji i porównania poznanych zjawisk

Umiejętności- Uczeń nie tylko potrafi opisowo przedstawiać posiadaną wiedzę, ale stosuje bardziej skomplikowane operacje umysłowe, takie jak: porównywanie i rozpoznawanie faktów, wyciąganie prostych wniosków. Wypełnia według wzoru druki urzędowe.

Postawy - Uczeń wykazuje się przeciętną aktywnością, bierze jednak udział w projektach klasowych i sumiennie wykonuje przydzielone mu zadania

Dobry

Wiedza - Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a ponadto wykazuje zainteresowanie omawianą na zajęciach problematyką

Umiejętności - Uczeń potrafi przygotować pisma o charakterze oficjalnym, wychodzące poza schematyczne wzory a ponadto potrafi analitycznie i syntetycznie wykorzystywać posiadaną wiedzę

Postawy - Uczeń przejawia dużą aktywność, często inicjuje różne przedsięwzięcia, a ponadto podejmuje się działań wykraczających poza zaangażowanie swojej klasy.

Bardzo dobry

Wiedza - Uczeń spełnia wymagania rozszerzające, a ponadto umie ocenić otaczającą rzeczywistość społeczno--polityczną zgodnie z przyjętymi kryteriami.

Umiejętności - Uczeń nie tylko poprawnie wykorzystuje zdobytą wiedzę do przeprowadzania pogłębionych analiz i syntez, ale potrafi formułować dojrzałe oceny, dobrze argumentować swoje racje i celnie ripostować podczas dyskusji lub debaty.

Postawy - Uczeń wykazuje się dojrzałą postawą obywatelską, jest bardzo aktywny na różnych polach działalności społecznej, przy czym jego aktywność wykracza poza ramy szkoły, do której uczęszcza.

Celujący

Wiedza - Uczeń spełnia wymagania rozszerzające, a ponadto wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem.

Umiejętności - Uczeń osiągnął bardzo wysoki poziom rozwoju intelektualnego, co przejawia się m.in. w próbach samodzielnej interpretacji skomplikowanych problemów społecznych, politycznych lub prawnych.

Postawy – uczeń jest ponadprzeciętnie aktywny, zaangażowany w akcje społeczne i obywatelskie, często przyjmuje rolę lidera społecznego.

3.FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI UCZNI

Sposoby i formy oceniania:

1. Sprawdziany pisemne.
2. Kartkówki.
3. Odpowiedź ustna.
4. Prace domowe.
5. Udział w projekcie edukacyjnym.
6. Aktywność podczas zajęć.

Sprawdziany

1. Nauczyciel zapowiada sprawdzian pisemny co najmniej 1 tydzień wcześniej.
2. Uczeń zobowiązany jest zaliczyć wszystkie przewidziane w danym semestrze sprawdziany.
3. Przy nieobecności usprawiedliwionej termin zaliczenia wynosi do 2 tygodni od daty pisania sprawdzianu przez klasę. Przy dłuższej absencji ucznia termin zaliczenia materiału uczeń uzgadnia z nauczycielem.
4. Przy nieobecności nieusprawiedliwionej może być rozliczony na następnej lekcji (formę zaliczenia materiału wybiera nauczyciel).
5. Uczeń ma możliwość poprawy oceny ze sprawdzianów w terminie do 2 tygodni od daty wystawienia oceny. Uczeń może przystąpić do poprawienia oceny tylko 1 raz (formę poprawy oceny ze sprawdzianu wybiera nauczyciel).
6. Sprawdziany nauczyciel sprawdza w terminie 14 dni roboczych.
7. Sprawdzone prace pisemne są do wglądu dla ucznia i jego rodziców (opiekunów) u nauczyciela przedmiotu.

Kartkówka:

1. Nauczyciel ma prawo zrobić „kartkówkę” z 3 ostatnich lekcji bez zapowiedzi.
2. Nauczyciel ma prawo zrobić „ kartkówkę” zapowiedzianą obejmująca zadaną partię materiału lub tematykę kartkówki (np. pojęcia, wypełnianie krzyżówek ,mapek itp.).
3. Uczeń ma obowiązek zaliczyć kartkówkę zapowiedzianą której nie pisał .w terminie uzgodnionym przez nauczyciela.
4. Uczeń ma prawo zaliczyć kartkówkę niezapowiedzianą, której nie pisał w terminie uzgodnionym przez nauczyciela.
5. Uczeń ma prawo poprawić ocenę z kartkówki w terminie do 1 tygodnia od oddania prac przez nauczyciela (formę poprawy oceny wybiera nauczyciel).

Odpowiedź ustna

W przypadku odpowiedzi ustnej ocenie podlega:

1. Zrozumienie tematu.

2. Zawartość merytoryczna.
3. Argumentacja.
4. Wyrażanie sądów.
6. Sposób prezentacji (samodzielność wypowiedzi, poprawność językowa, płynność, logiczne myślenie). Dodatkowe pytania naprowadzające mogą wpływać na obniżenie oceny.
8. Nauczyciel pyta z 2 ostatnich lekcji lub materiału powtórzeniowego.
9. Uczeń ma prawo jednokrotnie w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji.

- Brak zeszytu, podręcznika, pracy domowej, a także nieprzygotowanie do lekcji (z wyjątkiem lekcji powtórzeniowych, sprawdzianów i zapowiedzianych kartkówek) uczeń zgłasza na początku lekcji.
- Wszystkie oceny, które uzyskuje uczeń w procesie nauczania są jawne.
- Informacje o ocenie uczeń uzyskuje od nauczyciela przedmiotu lub wychowawcy.

Projekt edukacyjny

1. Uczniowie na lekcjach wiedzy o społeczeństwie biorą udział w realizacji jednego projektu edukacyjnego.
2. Projekt edukacyjny jest zespołowym, planowanym działaniem uczniów, mającym na celu rozwiązanie konkretnego problemu z zastosowaniem różnorodnych metod.
3. Zakres tematyczny projektu oparty jest o podstawę programową przedmiotu.
4. Każdy temat projektu jest realizowany przez jedną grupę uczniów
6. Nauczyciel proponuje uczniom tematykę projektów edukacyjnych.(dokumentuje skład grup i wybrane tematy)
7. Nauczyciel określa czas realizacji projektu.
8. Uczeń może brać udział w realizacji więcej niż jednego projektu
9. Projekt podlega ocenie (karta oceny)
10. Prezentacja projektu może odbywać się w różnych formach np.
 - plakat,
 - collage,
 - inna forma plastyczna,
 - książka, broszura,
 - gazetka,
 - prezentacja multimedialna,
 - strona internetowa,
 - relacja z debaty lub publiczna dyskusja,
 - szkolna lub międzyszkolna wystawa,
 - festiwal, „targowisko” prac uczniów,
 - inscenizacja,
 - edukacyjna gra plenerowa (uliczna, szkolna),
 - lub inne za zgodą nauczyciela – opiekunka projektu.

Aktywność podczas zajęć:

1. Uczeń może zostać oceniony za aktywność na zajęciach
2. Aktywność ucznia na lekcji oceniana jest za pomocą plusów i minusów. Za poprawne, logiczne wypowiedzi uczeń otrzymuje plusy. Plusy są sumowane – 5 plusów - ocena bardzo dobra
3. Uczeń może otrzymywać minusy jeżeli nie angażuje się w pracę na lekcji zleconą przez nauczyciela. Minusy sumują się – 5 minusów – ocena niedostateczna

Poprawa ocen

1. Ocenę niedostateczną uzyskaną za pierwszy semestr uczeń ma obowiązek poprawić od rozpoczęcia następnego semestru w terminie i formie uzgodnionym z nauczycielem prowadzącym.
2. Uczeń ma prawo poprawić proponowaną przez nauczyciela ocenę końcoworoczną, jeśli wynika to z uzyskanych przez niego ocen cząstkowych, w terminie i formie uzgodnionej z nauczycielem prowadzącym.

Symbolika oznaczeń stosowanych przez nauczycieli w dzienniku:

Akt, A - aktywność,

Krt, K - kartkówka,

Pr. dom., Pd — praca domowa,

Spr - sprawdzian,

Pr – projekt

O, Odp - odpowiedź

W dzienniku lekcyjnym zapisuje się oceny uczniów w następujący sposób:

- sprawdziany - kolorem czerwonym
- odpowiedzi ustne - kolorem niebieskim
- kartkówki - kolorem czarnym
- ocenę z projektu - kolorem zielonym
- Egzamin poprawkowy i egzamin klasyfikacyjny regulują przepisy WSO.

Propozycja oceny prac pisemnych:

Celujący – wiadomości wykraczające poza podstawę programową

Bardzo dobry- 100 - 90 %

Dobry- 89 - 70%

Dostateczny – 69 - 50 %

Dopuszczający- 49 - 30%

Niedostateczny 29 - 0%